

Beceri Temelli Yeni Nesil Sorularla

LGS

Paragraf

Soru

Bankası

Sözel Mantık
ve Muhakeme

- ISINMA TURU
- RİTMİ YAKALA
- TAM LGS AYARI

4 DENEME SINAVI

TAMAMI
VIDEO
ÇÖZÜMLÜ

LGS Paragraf

SORU BANKASI

Sevgili Öğrenciler ve Öğretmenler,

Millî Eğitim Bakanlığınca açıklanan eğitim vizyonu doğrultusunda “Beceri Temelli Eğitim Modeli” benimsenmiş ve özellikle son yıllarda LGS’de de bu modelin uygulayıcısı niteliğindeki “**yeni nesil**” sorulara yer verilmiştir. Hem son yıllardaki “yeni nesil” soruların yer verildiği LGS’de hem de geçmişteki tüm merkezî sınavlarda anlam bilgisi sorularına ağırlık verilmiştir. Bu soruların büyük kısmı ve özellikle ayırt edici nitelikte olanları, paragraf bilgisi ile ilgilidir.

Bu kitapta paragraf, kapsamlı biçimde ele alınmak amacıyla ünitelere ve her bir ünite de alt başlıklara ayrılmıştır. Ünitelerin başında, ünite konularının tamamını kapsayan yol gösterici nitelikte birer adet kılavuz soru vardır. Her bir alt başlık için konuyu öğretici nitelikteki “**Isınma Turu**”, kavratıcı nitelikteki “**Ritmî Yakala**” ve LGS düzeyindeki sorulardan oluşan “**Tam LGS Ayarı**” isimli üç tür test bulunmaktadır. Bu testlerin sayısı, konuların LGS’de çıkma ağırlıklarına göre belirlenmiştir. Kimi sayfaların başında soruları çözmenizi kolaylaştıracak taktiklerin verildiği “**Kılavuz Bilgi**” veya seçici bir soruyu çözebilmeniz için ipuçlarını içeren “**Dikkat Noktası**” kutuları bulunmaktadır. Ayrıca her testin ilk sayfasında bulunan kare kodlar ile o testteki tüm soruların video çözümlerine ulaşabilmektedir.

Okuduğunu anlama ve yorumlama becerisini geliştirici nitelikte olan ve özellikle son yıllarda sınavlarda sıklıkla yer alan **sözel mantık ve muhakeme** konusu, ayrı bir bölüm olarak detaylı biçimde ele alınmıştır. Bunun yanında paragraf bilgisinin tamamlayıcısı niteliğindeki metin türlerine de kitabımızda yer verilmiştir. Ayrıca kitabımızın sonunda tamamen paragraf bilgisi konularından oluşan 4 adet **deneme sınavı** bulunmaktadır. Bu sınavlardaki başarınızı **mobil ölçme** uygulaması ile kolayca ölçebilirsiniz.

Çözerken hem eğlenmeniz hem de öğrenmeniz için her bir soru metnini özenle seçtiğimiz kitabımızın sizlere başarı yolunda önemli bir anahtar olması dileğiyle...

Tudem

Paragraf sorularını çözme taktiklerini içeren kılavuz bilgiler

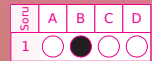
Seçici soruları daha kolay çözebilmek için ipuçlarını içeren dikkat noktaları

Tüm soruların video çözümlerine ulaşmayı sağlayan kare kodlar

Sadece paragraf bilgisinden oluşan 4 adet deneme sınavı

Deneme sınavlarını değerlendirmeye yarayan mobil ölçme optikleri

LGS PARAGRAF SORU BANKASI

©Tudem Eğitim Hiz. San. ve Tic. AŞ
1476/1 Sokak No: 10/51 Alsancak / Konak / İZMİR

YAZARLAR: Tudem Yazı Kurulu
DİZGİ VE GRAFİK: Tudem Grafik Ekibi

BASKI VE CİLT: Ertem Basım Yayın Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti.
Eskişehir Yolu 40. km Başkent OSB 22. Cadde No: 6 Malıköy / ANKARA
0 312 284 18 14

ISBN: 978-605-285-444-0
YAYINEVİ SERTİFİKA NO: 45041
MATBAA SERTİFİKA NO: 48083

Tüm hakları saklıdır.
Bu yayının hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin önceden yazılı izni olmaksızın
tekrar üretilemez, bir erişim sisteminde tutulamaz, herhangi bir biçimde
elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt ya da diğer yollarla iletilemez.

www.tudem.com

İçindekiler

Ünite 1 Paragrafta Anlam

Isınma Turu	- Başlık, Konu, Anahtar Sözcük.....	6
Ritmi Yakala	- Başlık, Konu, Anahtar Sözcük.....	8
Tam LGS Ayarı	- Başlık, Konu, Anahtar Sözcük.....	12
Isınma Turu	- Ana Düşünce, Ana Duygu, Tema	16
Ritmi Yakala	- Ana Düşünce, Ana Duygu, Tema	18
Tam LGS Ayarı	- Ana Düşünce, Ana Duygu, Tema	22
Isınma Turu	- Yardımcı Düşünce.....	26
Ritmi Yakala	- Yardımcı Düşünce.....	28
Tam LGS Ayarı	- Yardımcı Düşünce.....	32
Isınma Turu-1	- Paragraf Yorumu	36
Isınma Turu-2	- Paragraf Yorumu	38
Ritmi Yakala-1	- Paragraf Yorumu	40
Ritmi Yakala-2	- Paragraf Yorumu	44
Ritmi Yakala-3	- Paragraf Yorumu	48
Tam LGS Ayarı-1	- Paragraf Yorumu	52
Tam LGS Ayarı-2	- Paragraf Yorumu	56
Tam LGS Ayarı-3	- Paragraf Yorumu	60

Ünite 2 Paragrafta Anlatım

Isınma Turu	- Anlatım Biçimleri.....	66
Ritmi Yakala	- Anlatım Biçimleri.....	68
Tam LGS Ayarı	- Anlatım Biçimleri.....	72
Isınma Turu	- Düşünceyi Geliştirme Yolları	76
Ritmi Yakala	- Düşünceyi Geliştirme Yolları	78
Tam LGS Ayarı	- Düşünceyi Geliştirme Yolları	82
Isınma Turu	- Dil ve Anlatım Özellikleri, Paragrafta Anlatıcı.....	86
Ritmi Yakala	- Dil ve Anlatım Özellikleri, Paragrafta Anlatıcı.....	88
Tam LGS Ayarı	- Dil ve Anlatım Özellikleri, Paragrafta Anlatıcı.....	92

Ünite 3 Paragrafın Yapısı

Isınma Turu	- Giriş, Gelişme, Sonuç	98
Ritmi Yakala	- Giriş, Gelişme, Sonuç	100
Tam LGS Ayarı	- Giriş, Gelişme, Sonuç	104
Isınma Turu	- Paragraf Oluşturma, Paragraf Tamamlama	108
Ritmi Yakala	- Paragraf Oluşturma, Paragraf Tamamlama	110
Tam LGS Ayarı-1	- Paragraf Oluşturma, Paragraf Tamamlama	114
Tam LGS Ayarı-2	- Paragraf Oluşturma, Paragraf Tamamlama	118
Isınma Turu	- Paragraf Bölme, Akışı Bozan Cümle	122
Ritmi Yakala	- Paragraf Bölme, Akışı Bozan Cümle	124
Tam LGS Ayarı	- Paragraf Bölme, Akışı Bozan Cümle	128

Ünite 4 Görsel Okuma

Isınma Turu	- Tablo ve Grafik Okuma.....	134
Ritmi Yakala	- Tablo ve Grafik Okuma.....	136
Tam LGS Ayarı	- Tablo ve Grafik Okuma.....	140
Isınma Turu	- Görsele Bağlı Yorumlama.....	144
Ritmi Yakala	- Görsele Bağlı Yorumlama.....	146
Tam LGS Ayarı	- Görsele Bağlı Yorumlama.....	150

Ünite 5 Sözel Mantık ve Muhakeme

Isınma Turu	- Tablo Oluşturma, Okuma ve Yorumlama.....	156
Ritmi Yakala	- Tablo Oluşturma, Okuma ve Yorumlama.....	158
Tam LGS Ayarı	- Tablo Oluşturma, Okuma ve Yorumlama.....	162
Isınma Turu	- Sıralama, Gruplama.....	166
Ritmi Yakala	- Sıralama, Gruplama.....	168
Tam LGS Ayarı	- Sıralama, Gruplama.....	172
Isınma Turu	- Yer, Yön ve Konum Bulma.....	176
Ritmi Yakala	- Yer, Yön ve Konum Bulma.....	178
Tam LGS Ayarı	- Yer, Yön ve Konum Bulma.....	180
Isınma Turu	- Şifreleme.....	184
Ritmi Yakala	- Şifreleme.....	186
Tam LGS Ayarı	- Şifreleme.....	188

Ünite 6 Metin Türleri

Isınma Turu	- Metin Türleri.....	194
Ritmi Yakala	- Metin Türleri.....	196
Tam LGS Ayarı	- Metin Türleri.....	200

Deneme Sınavları

Deneme Sınavı-1.....	206
Deneme Sınavı-2.....	214
Deneme Sınavı-3.....	222
Deneme Sınavı-4.....	230

Yanıtlar.....	239
---------------	-----

Ünite 1 Paragrafta Anlam

KILAVUZ SORU

KALİGRAFİ NEDİR?

Kaligrafi, güzellik odaklı yazma sanatıdır. Hem köklü bir geçmişe sahiptir hem de çeşitli kıtalara ve kültürlere yayılmıştır. "Kaligrafi" sözcüğünün kökeni, Yunanca "kallos" (güzellik) ve "graphein" (yazmak) sözcüklerine dayanmaktadır. Harflerinin doğru biçimlerini bilmek ve kompozisyon yeteneğine sahip olmak da kaligrafi sanatının başarılı biçimde icra edilmesini sağlar.

YAZININ İLK BİÇİMLERİ

Buz Devri dönemindeki mağara resimleri, Sümerlilerin kil tablet üzerine yazdığı yazılar ve Mısırlıların hiyeroglifleri, fikir ifade etmek ve iletişim kurmak için kullanılan görsel sembollerden oluşmuştur.

DOĞU ASYA'DA KALİGRAFİ

Doğu Asya kültürleri kaligrafiyi ileri sanat biçimlerinden sayar. Fırçayla kaligrafi sanatını icra edenlerin öğrenme süreçleri yılları bulur. Tekrarladıkları alıştırmalar sebebiyle bu kişilerin son derece disiplinli olduklarına inanılır.

ARAP KALİGRAFİSİ

Arapça yazmalar farklı dil, etnik köken ve kültüre sahip kişileri birleştiren kilit bir unsurdur. Sağdan sola doğru yazılır.

صباح الخير

MODERN KALİGRAFİ

20. yüzyılın sonlarında âdeta birer tablo ve çizim olan kaligrafi eserleriyle ilgilenenlerin sayısı artmıştır. Modern kaligrafi, süsleme ve sergileme amacıyla popüler hâle gelmiştir.

Bu metinle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Anahtar sözcükleri arasında "yazma" ve "sanat" sözcükleri vardır.
- B) "Kaligrafi sanatını başarılı biçimde icra etmek için ne gerekir?" sorusuna yanıt verilmiştir.
- C) "Kaligrafi" sözcüğünün farklı dillerdeki karşılıkları açıklanmıştır.
- D) Doğu Asya kültürlerinin kaligrafiye karşı bakış açısına değinilmiştir.

ÇÖZÜM

Metinde bir yazma sanatı olan kaligrafi anlatıldığı için A seçeneği doğrudur. Ayrıca metindeki altı çizili kısımlar B ve D seçeneklerini karşılamaktadır. Kaligrafi sözcüğünün kökenine değinildiği hâlde farklı dillerdeki karşılıkları açıklanmadığından C seçeneği yanlıştır.

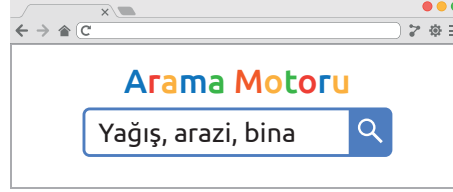
1.

Verilen afişte “?” ile belirtilen yere aşağıdakilerden hangisinin getirilmesi en uygundur?

- A) İnsanın uzaydaki geleceği
B) Dünya dışından gelen ziyaretçiler
C) Bilim kurgu sinemasının klasikleri
D) Sinemanın galaksiye bakışı

2. Araştırma yapmak isteyen bir öğrencinin arama motoruna yazdığı sözcükler şunlardır:

Buna göre öğrenci, aşağıdaki metinlerden hangisine ulaşmış olamaz?

- A) Düzce'deki yoğun kar yağışı nedeniyle ormanlık arazi içinde yer alan bazı ağaçlar devrildi. Bölgede şans eseri hiç bina olmaması büyük kayıplar yaşanmasını önledi. Ormanlık arazi içinde bozulduğu için sahibi tarafından bırakılan bir aracın üzerine devrilen çam ağacı, itfaiye ekipleri tarafından kaldırıldı. Araçta hafif hasar olduğu, içinde kimsenin bulunmadığı belirtildi.
- B) Rize, Karadeniz Bölgesi'nin doğusundadır ve Türkiye'nin en fazla yağış alan ilidir. İl, yüksek ve eğimli bir araziye sahiptir. Bu nedenle Rize'de gerçekleşen heyelan ve seller ülke gündeminde sıklıkla yer almaktadır. Bu afetler, bölge için birinci derecede önemlidir çünkü her yıl birçok bina ve tarım arazisi yağışa bağlı nedenlerle zarar görmektedir.
- C) Geçen hafta Türkiye genelinde görülen yoğun yağışlar nedeniyle birçok bölgemizde sel yaşandı. Özellikle sulak arazilerin çevresinde yer alan binalar bu yağışlarda büyük zarar gördü. İklim değişikliğinin neden olduğu bu mevsimsiz ve beklenmedik şiddetli yağışların dünyanın birçok yerinde de benzerleri görülmüştü. Bu nedenle iklim değişiminin önemi tekrar gündeme geldi.
- D) Yağmur sularının herhangi bir işleme tabi tutulmadan yönlendirildiği ve üzerinde bitkilerin yetişti-rebildiği çok derin olmayan çukur alanlara yağmur bahçesi denir. Sistem, yağmur suyunun arazi üzerinden akıp gitmemesi, düştüğü yerde alt tabakalara sızdırılması, toprağın suyu sünger gibi emebilmesi temeline dayanan akılcı, stratejik ve kolay bir uygulamadır. Bu uygulama, yol kenarlarında, park içlerinde, otoparklarda ve çevre düzenlemelerinde kullanılır.

KILAVUZ BİLGİ

Metinde geçen her sözcük, anahtar sözcük olmaz. Anahtar sözcükler, metinde **sıklıkla** kullanılır ve konu hakkında **ipucu** verir.

3. Hepimiz hata yaparız. Karakterimizi tanımlayan şeylerden biri de hataları nasıl ele aldığımızdır. Hata yapmaktan yana korkmak, hayatta atılım yapmamızın önündeki en büyük engeldir. Hata yapılması normaldir ve bunu olgunlukla karşılayabilmek gerekir. Bir hata yaptığımızı saklamaya çalışıp yalan söylersek bu düzeltilemez bir yaraya dönüşür ve gündün güne âdeta iltihaplanır. Öte yandan sadece bir tane hata, hatta büyük bir hata, yaptığımız için pes edersek hiçbirimiz ileriye gidemeyiz.

Bu metnin konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yalan söylemek ve hata yapmak
B) Hatalar karşısında alınacak tavır
C) Hayatta ilerlemenin yolu
D) Hatalardan ders çıkarmak

4. Perküsyon ya da vurmali çalgılar, müzikte ritim yapısı kurmak ve melodiyi belirlemek için kullanılır. Değişen uzunlukta vuruşların ortaya çıkardığı ses bütünlükleri ve serileri, ritmi oluşturur. Modern müzikte ritim yapıları, genellikle vurmali çalgılarla icra edilir. Askerî müziklerde, caz müzikte, hip hop ve rock melodilerinde, klasik müzikte, Haydn ve Mozart'ta en az bir timpani bölümünü içermeyen parça yoktur. Tüm bu eserlerde perküsyonların rolü çok önemlidir.

Aşağıdakilerden hangisi bu metnin anahtar sözcüklerinden biri değildir?

- A) Çalgı
B) Ritim
C) Klasik
D) Perküsyon

5. **Aşağıdaki metinlerden hangisi konusu bakımından diğerlerinden farklıdır?**

- A) Aslına bakarsan hâlâ anlayamadığım şey, insanın tehlikesini bilerek bir suçu işledikten sonra itiraf etme cesaretini bulamayışındır. Ben bu nedenle korkuyu, itirafı engelleyen bu basit duyguyu, her türlü suçtan daha zavallıca buluyorum.
B) Korku, cezadan çok daha beterdir çünkü ceza, ağır da olsa hafif de olsa bellidir. Ceza hiçbir zaman belirsizliğin dehşeti, o sonsuz gerilimin ürkünçlüğü kadar kötü değildir.
C) Fırtına veya bunaltıcı sıcak kadar, havanın durgunluğu da insanı rahatsız edebilir. Aynı şekilde ılımlı bir mutluluk da talihsiz bir durum kadar kışkırtıcı olabilir. Tokluk da açlıktan daha az kışkırtıcı değildir.
D) Çoğu insan için karanlık, tekinsizlik hissi yaratır. İnsanı dehşete düşüren bu ortam bazılarına ise huzur verebilir. Kimileri için korku unsuru aydınlıktır çünkü aydınlıkta her şey besbellidir. Yani korkunun kökeni, çoğu kişi için değişkendir.

6. Vasant Panchami, bahar mevsiminin başlangıcını işaret eden ve Hindular tarafından Tanrıça Saraswati'ye adanmış bir festivaldir. Ayrıca Saraswati'nin en sevdiği renk olan sarıyla ilişkilendirildiği hardal mahsulünün çiçekleri ile tarım alanlarının olgunlaşmasını da simgeler. Bu festival, birçok bölgede farklı biçimlerde kutlanır. İnsanlar Saraswati için sarı giysiler giyer, sarı renkli yiyecekleri birbirleriyle paylaşmak için âdeta yarışır.

Bu metne getirilebilecek en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bir Hindu Bayramı
B) Vasant Panchami Nedir?
C) Hindu Festivalleri Nelerdir?
D) Vasant Panchami ve Renkler

1 ve 2. soruları aşağıdaki metne göre yanıtlayın.

.....?

Yangınla mücadele eden personel için gerçekçi, sürekli ve sürdürülebilir bir eğitim sistemi geliştirilmeli ve bu eğitim yaygınlaştırılmalı.

Yangınlarla mücadelede yeterli sayıda personel bulundurulmalı.

Yanan alanlarda ağaçlandırma, ekosistemin kendini onarmasına fırsat tanıdıktan sonra yapılmalı.

Yangınla mücadele kararları yörelere özgü ve uygulanabilir olmalı. Koruma alanları ve insan hareketliliğinin yoğun olduğu alanlar için tahliye planları oluşturulmalı.

Orman teşkilatına ait yangınla mücadele araçlarının bakımı yapılmalı ve sayısı yeterli olmalı.

Kitlelere orman yangını ile mücadele eğitimi verilmeli. Orman koruma eğitimi, eğitim müfredatında yer almalı.

1. Bu metne getirilebilecek en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Orman Yangınlarını Söndürme Çalışmaları B) Orman Yangınlarıyla İlgili Gerçekçi Önlemler
C) Orman Yangını Sırasında Yapabileceklerimiz D) Ormanları Yanmaktan Nasıl Korumayabiliriz?

2. Aşağıdakilerin hangisinde yalnızca bu metnin anahtar sözcüklerinin altı çizilidir?

- A) Akdeniz Bölgesi'ndeki ormanlar, ülkemizdeki ormanların %20'sini oluşturur ve genelde 700-800 m yükseltiye kadar çıkan maki formasyonunun üzerinden başlar. Bu orman alanlarının %80'i kuru, %20'si ise baltalık şeklindedir.
- B) Orman yangını, doğal ya da insani sebeplerden ortaya çıkan yangınların ormanları kısmen veya tamamen yakmasıdır. Bu yangınlar; yıldırım düşmesi, yanardağ patlaması ve yüksek sıcaklık gibi doğal sebeplerle veya sigara, tarımsal ürünler gibi insan kaynaklı olabilir.
- C) Ormanların yanması ekolojik olarak birçok zarara sebep olur. İklim değişikliği ve kuraklık orman yangınlarının başlıca sonuçlarıdır. Bu sonuçlar sadece günümüzü etkilemekle kalmaz, gelecek kuşakların yaşamını da ciddi şekilde tehlikeye sokar.
- D) Türkiye'nin 2021'de yaşadığı geniş çapta orman yangınları bize birçok şeyi hatırlattı. Aslında zor zamanlarda nasıl tek yürek olduğumuzu, birlikte mücadele ettiğimizi bir kez daha anladık. Fakat keşke gerekli önlemleri daha önce alsaydık da bu duyguları böyle acı tecrübelerle hatırlamasaydık.

KILAVUZ BİLGİ

Bir metnin konusunu bulmak için “**Metinde anlatılan ne?**” sorusuna yanıt vermek gerekir.

3. Kapılar söz konusu olunca her zaman bir şey hatırlanır ve konuşulur. Bu, insanın doğasında vardır. Ne zaman bir kapıdan geçilse ya akla bir şey gelir ya da akıldaki unutulur. Mesela oturma odasından mutfığa gittiği zaman bir anda mutfağın ortasında öylece kalakalır ve niye mutfakta olduğunu unuttur insan... Bunun nedenini kapıdan geçmesine bağlar ve böyle durumlarda tekrar oturma odasına döner. Bu hareketle unutulmuş şeyin hatırlanacağı öğütlenmiştir ona. İnsan beyni ve kapı arasında böyle gizemli bir ilişki vardır işte. O nedenle ne zaman bir kapı görsek ya unuturuz ya da hatırlarız.

Bu paragrafın konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Unutkanlık
B) Kapılar ve insan
C) Batıl inançlar
D) Kapılar ve hatıralar

4. Yalınayak bir çocuk koşuyor caddede
Buğdaysı sesiyle öğleyi ürpertiyor
Sarı duvar diplerinde köpekler uyuyan
Yağ kokularıyla baygınlaşan öğleyi titretip
Arnavut kaldırım sokaklara dalıyor

Süreyya BERFE

Aşağıdakilerden hangisi bu şiirin başlığı olamaz?

- A) Kasaba
B) Yalınayak Çocuk
C) Öğle Vakti
D) Mavi Yolculuk

5. Bir güvercin yuvasının görüntüsüyle başlar fotoğrafçılığın tarihi. Dünyada bilinen ilk fotoğraf, emekli bir subay olan Joseph Nicéphore Niépce tarafından bir yaz günü çekilmiştir. Bu fotoğrafta, bir kulübenin üzerindeki güvercin yuvası yer almaktadır. Niépce, karakutu kullanarak görüntüyü kurşun-kalay alaşımı özel bir plakaya düşürmüştür. Bu plaka bitümen denilen ışığa duyarlı bir maddeyle kaplıdır. Görüntünün oluşması için Niépce'nin 8 saat beklemesi gerekmiştir.

Bu parçanın anahtar sözcükleri “fotoğraf, ilk, tarih” olarak belirlenmiştir.

Bu sözcüklerin belirlenmesindeki gerekçe aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Günlük hayatta sıklıkla kullanılmaları
B) Parçada anlatılanlarla ilgili ipucu vermeleri
C) Her insanda farklı duygular oluşturarak yorumla açık olmaları
D) Parçada sadece gerçek anlamlarıyla kullanılmış olmaları

6. Balinaların kutuplardan ekvatora kadar birçok denizde yaşamakta olan pek çok türü vardır. Bu türler vücut şekillerinden, renklerinden, yüzgeçlerinin uzunluklarından, çıkarıcı seslerden, nasıl ve ne kadar hızlı yüzebildiklerinden ayırt edilebilir.

Bu paragrafın konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Balinaların yaşam alanları
B) Balinaların fiziksel özellikleri
C) Balina türlerinin ayrımı
D) Balinaların iletişim biçimleri

7.

Nerede Yaşar?

Kızılçam, ülkemizdeki ormanlarının yaklaşık beşte birini oluşturur. Dünya üzerindeki en geniş yayılışı 5,2 milyon hektar ile Türkiye'dedir. Ege sahilleri boyunca tüm Akdeniz'e, deniz seviyesinden itibaren bin metrelerce yayılır. Marmara ve Karadeniz'de ise deniz seviyesinden 500 metreye ve vadiler boyunca içerilere kadar sokulur. Bu nedenle İngilizcede "Türk çamı" olarak adlandırılır.

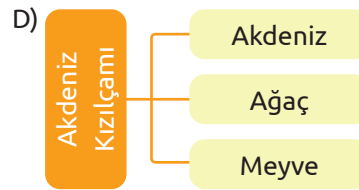
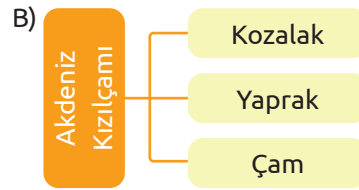
AKDENİZ KIZILÇAMI**Nasıl Tanırız?**

Kızılçamları tanımak oldukça kolaydır. İğne yaprakları ikili, kozalakları sapsız ya da çok kısa ve kalın saplıdır. Kozalak pulları kırmızı ve orta göbek kısımları basık, tabanı simetrik ve uca doğru sivri bir topaç görünümündedir.

Yangın ve Kızılçam

Reçineli olduğundan kolay yanan bir ağaçtır. Ayrıca kozalakları yangın sırasında etrafa yayılmaktadır. Buna karşın bu türün devamlılığını sağlamak Akdeniz orman örtüsünü ve türünü korumak açısından önemlidir.

Aşağıdaki kavram haritalarından hangisi verilen metnin anahtar sözcüklerini göstermektedir?

8. İnsanın çocukluğu; her yerden, her şeyden ve herkesten bağımsız bir ülkedir. İçinde krallar yer alır. Bu krallar, bize umut veren kahramanlarımızdır. Niye yaşam yolculuğuna çıkmak için bu ülkeden sürülem? Neden burada kalıp, yaşlanıp olgunlaşmayalım? Kendimizi başkalarının inandıklarına inanmaya alıştırmalı mıyız?

Bu metne getirilebilecek en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?

A) Büyümek

B) Çocukluk

C) Olgunluk

D) Yetişmek

9. 716 yılında Köktürk tahtına oturan Bilge Kağan, hükümdarlığının ilk yıllarında yaşanan güçlükler ve bu güçlükler karşısında verdiği mücadeleler için Kül Tigin Bengü Taşı'nda günümüz Türkçesi ile şöyle demektedir: "Hiç de zengin bir millete hükümdar olmadım. Kursağında aş olmayan, sırtında giyecek bulunmayan, sefil ve perişan bir millet üzerine hükümdar oldum... Adı sanı yok olmasın diye Türk milleti için gece uyumadım, gündüz oturmadım."

Aşağıdakilerden hangisinin Bilge Kağan'ın tasvir ettiği bu durumla benzerlik gösterdiği söylenebilir?

- A) 30 Ekim 1918'de Mondros Mütarekesi'nin imzalanması
B) 18 Kasım 1922'de son Osmanlı halifesi II. Abdülmecid'in tahta geçmesi
C) 29 Ekim 1923'te Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulması
D) 1 Kasım 1928'de Latin harflerinin kabul edilmesi

10. Dünyanın en derin ve en büyük tatlı su kaynaklarından biri olan Baykal Gölü, kuraklık ve çarpık yapılaşmanın tehdidi altında. 2013 yılına göre su seviyesinde %40 azalma tespit edilen gölde, su 9 cm daha alçaldı. Göl canlıları ve gölü besleyen Selenga Nehri çevresinde yaşayan kuşlar da bu değişiklik yüzünden tehlikede.

Bu paragrafın konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Baykal Gölü
B) Kuraklığın sonuçları
C) Baykal Gölü'ndeki tehlike
D) Göl canlılarının yok olması

11. Aşağıdaki metinlerden hangisinin anahtar sözcüklerinden biri "kutup" değildir?

- A) Beyaz ayılar, en büyük kara etoburudur ve bulunduğu ortamdaki süper yırtıcıdır. Yaşadığı çevreye çok iyi uyum sağlamasına karşın küresel ısınma nedeniyle nesli tükenmektedir.
B) Mıknatısın kutupları, iki farklı ucunun yapısını oluşturur. Bu iki farklı uç, manyetik olarak çekme ve itme özelliklerini sergileyen kısımlardır. Artı ve eksi olarak adlandırılan bu kutuplardan aynı türde olanları birbirini iterken farklı olanları çekmektedir.
C) Kuzey Kutbu, Arktik Okyanusu'nun ortasında yer almaktadır. Burada kara yoktur, sadece kalın bir buz kütlesi vardır. Bu da Kuzey Kutbu'nda bir istasyonun yapılmasını imkânsız kılmaktadır.
D) Güney kutbu, Antarktika'da yer alır. Afrika'nın yarısı büyüklüğündedir. Burada yeryüzünün en soğuk ve fırtınalı iklimi egemendir. Kutup araştırmalarının büyük kısmı burada yürütülür.

12. Müzikologlara göre hip-hop müziğin kökeni Afrikalı öykü anlatıcılarına dayanıyor. Dans, davul, sözcükler ve şarkılarla müziğin eşleştirilmesine dayanan bu tür; Afrika'dan Amerika kıyılarına uzanan yolculuktan sağ çıkabilen kölelerin acı dolu yolculuğu ile hayat buldu.

Bu metnin anahtar sözcükleri aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Hip-hop, köken
B) Afrika, sanat
C) Kölelik, müzik
D) Hip-hop, Amerika

DİKKAT NOKTASI

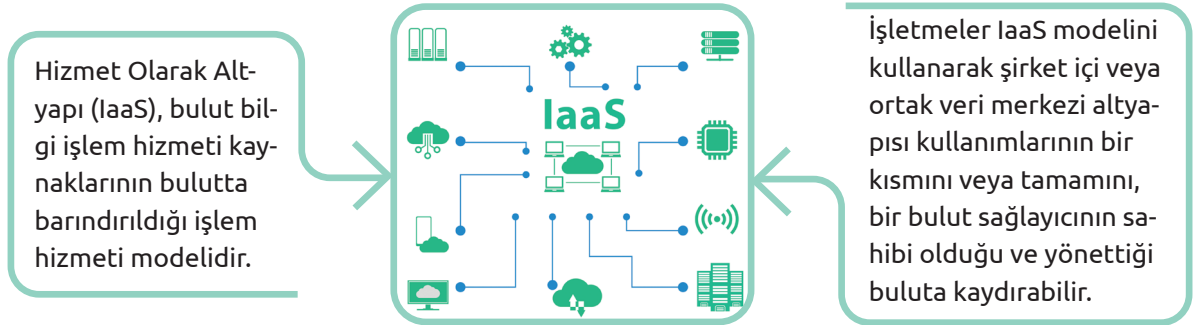
Bu soruyu çözerken konunun **yargı bildirmeyen, genel bir ifade** olduğu unutulmamalıdır. Örneğin bir metnin konusu "küresel ısınma" olabilir. "Küresel ısınma dünyanın geleceğini etkilemektedir." ifadesi ise yargı bildirdiği için konu değil, ana fikir olur.

1.

ODAKLANABİLMEK İÇİN 9 ADIM**Bu metnin konusu aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Odaklanmak için hedeflenen yoldan şaşılmamalıdır.
- B) Odaklanma sorununu engellemek için yapılabilecekler
- C) Odaklanma ile hedef ilişkisi
- D) Odaklanmayı dokuz adımda kolaylaştırmak mümkündür.

2.

Bu bilgi grafiğinin konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hizmet Olarak Altyapı
- B) IaaS yapısının özellikleri
- C) IaaS'yi kimler kullanır?
- D) Hizmet Olarak Altyapı'nın kullanım alanları

3. Eğer yıldızları uzaydan gözlemleyebilseydik yanıp sönmek yerine sürekli parladıklarını görürdük. Yıldızların yanıp sönmeye gibi görünmesinin nedeni Dünya'nın atmosferidir. Yıldızların ışığı Dünya'ya ulaşabilmek için sürekli hareket halinde olan birçok sıcak ve soğuk hava katmanından geçmek zorundadır. Suyu batırılan dümdüz bir kaşık, eğri gibi görünmektedir çünkü ışık suda kırılmakta ve göz yanılmasına neden olmaktadır. İşte doğru da yıldızlar veya sudaki kaşık gibidir. Kimi zaman yanıp söndüğünü, kimi zaman da eğri olduğunu zannederiz. Fakat bu doğrunun her daim ışıldadığı ve eğilip bükülmediği gerçeğini değiştirmez.

Bu paragrafın konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yıldızların ışığı
- B) Doğrunun değişmezliği
- C) Göz aldanmaları
- D) Gerçek ve yalan

4. Bir kara devleti olarak tarih sahnesine çıkan Osmanlılar, kısa sürede denizle tanıştılar. Onu eski sahiplerinden yavaş ama emin adımlarla teslim aldılar. Karadeniz ve Akdeniz adlarıyla tanımladıkları iki büyük denize sahip oldular. Artık Osmanlı padişahları "Denizler Sultanı" olarak anılıyorlardı. Akdeniz'de öylesine güçlülerdi ki iki donanmayı birden aynı anda sefere gönderebiliyorlardı.

Bu metne getirilebilecek en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Osmanlı Devleti
- B) Denizler Sultanı
- C) Osmanlı Donanması
- D) Osmanlı Denizciliği

5. Gezi yazıları, bir bakıma yazıldıkları dönemin televizyon programlarıdır. Günümüz dünyasında televizyon bizleri nasıl ki hiç tanımadığımız diyarlara götürüyor; bilmediğimiz coğrafyalar, gelenekler, zanaatlar, kentler ve insanlarla tanıştırıyorsa gezi yazıları da ortaya çıktıkları dönemde benzer bir işlev görmüştür. Tabii bu yazılarda "görüntü", okuyucunun hayaline bağlıdır. İletişimin kitlesel boyutlara uzandığı günümüzde gezi yazılarının eski işlevini yitirmesi şaşırtıcı değildir. Özellikle televizyonun bu durumdaki rolünü es geçmek asla mümkün değildir. Son dönemlerdeki yazarların gezi yazılarına pek yüz vermemelelerinin nedeni de bu olsa gerek.

Bu metnin konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gezi yazılarının televizyonla benzerliği
- B) Gezi yazılarının edebiyata katkıları
- C) Gezi yazısı yazma oranının azalma nedeni
- D) Geçmişten günümüze gezi yazılarının yapı-sındaki değişim

6. Kaybolmak isterim şehirler arkasında
Bir manalar dünyasında dağılmak ister başım
Kaybolmak isterim bir yalnızlık noktasında
Ki bir yalnızlık noktası yanımda arkadaşım.

Fazıl Hüsnü DAĞLARCA

Bu şiire aşağıdaki başlıklardan hangisi getirilemez?

- A) Kaybolmak
- B) Şehirler
- C) Yalnızlık Noktası
- D) Arkadaşım Yalnızlık

DİKKAT NOKTASI

Bu soruyu çözerken metnin konusunu belirlemek için **anahtar sözcüklerin metin içinde kullanıldıkları anlamlara** dikkat etmek gerekir.

7. Aşağıda anahtar sözcükleri “aşı, hastalık, koruma” olan metinler verilmiştir.

Buna göre hangi metin konusu bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) Hastalığı geçirmek de aşılınmak kadar -bazı durumlarda daha fazla- koruma oluşturur. Ancak aşılınmak yerine hastalığın kendisini geçirerek bağışıklık kazanmanın ağır bedelleri olabilir. Kızamığa bağlı körlük ve ölüm, kızamıkçığa bağlı doğum kusurları, bakteriyel menenjit sonrasında zekâ geriliği ve sinir hasarı, çocuk felci sorasında kalıcı felçler gibi ağır bedeller ödenebilir. Ülkemizde aşıyla önlenen çocukluk çağı hastalıklarının çok azaldığı doğrudur. Bu hastalıkların artık unutulacak kadar nadir görülmesinin nedeni, yıllardır başarılı bir şekilde uygulanmakta olan aşılama programlarıdır.
- B) Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığının aşı portalında yer alan ve aşı ile önenebildiği belirtilen on dört hastalık vardır. Bunlar boğmaca, çocuk felci, difteri, Hib hastalığı, hepatit A, hepatit B, kabakulak, kızamık, kızamıkçık, pnömokokal hastalık, SSPE, suçiçeği, tetanos ve tüberkülozdur. Bu hastalıklar için doğumdan itibaren bakanlığın belirlediği bir aşılama takvimi uygulanmaktadır. Bu takvime göre her çocuk belirli yaşlarda bakanlıkça belirlenen ve karşılanan aşıları olmalıdır. Hastalıkların ülke genelinde görülme sıklığına göre bazı aşıların uygulanma yaşı değiştirilebilir veya bu aşılar tamamen programdan çıkarılabilir.
- C) Aşılama, bitkilerde uygulanan tohumuz bir üretme şeklidir. Çoğaltılması istenilen bitki çeşidinden, bir gözün veya aşı kalemi adı verilen bir dal parçasının anaç adı verilen diğer bir bitki üzerine yerleştirilip tutturulmasıdır. Özellikle bağ ve bahçe ziraatında bitkilerin çok kaliteli, bol verimli ve hastalıklara dayanıklı olması önemlidir. Hastalık taşımayan, verimli meyve ve çiçek çeşitleri, aşılama yoluyla kontrollü biçimde çoğaltılabilir ve bu şekilde birçok tür korunabilir. Bu amaçla kullanılan birçok aşı çeşidi vardır. Bunlardan en yaygın olanları göz ve kalem aşılarıdır. Göz ve kalem aşıları, uygulama yöntemlerindeki ve zamanlarındaki farklılıklara göre alt türlere ayrılır.
- D) Bazı hastalıklar canlılarda yaygın biçimde görülür. Örneğin bitkilerde çeşitli parazitlerden oluşan “un biti” hastalığı gibi hastalıklar çeşitli ilaçlamaların yapılması ile önenebilir. Hayvanlarda görülen uyuz, kuduz gibi hastalıklar da gerekli tedaviler ve aşılarla hayvanların ve toplumun sağlığına zarar vermeyecek biçimde tedavi edilebilmekte hatta önenebilmektedir. Tüm canlılarda olduğu gibi insanlarda da kişi ve toplum sağlığını korumak adına hijyen kurallarına uyulması, ilaç ve aşı kullanımını önemlidir. Bu nedenle herhangi bir hastalık belirtisi görülmeden hekiminizin önerdiği aşıları yaptırmanız, hastalandığınızda ise ilaçlarınızı düzenli kullanmanız elzemdir.

8. Son yapılan araştırmalar, sözlü kültürlerde kelimesi kelimesine ezberin mümkün olduğunu göstermiştir. Bazı küçük toplulukların dinî ayinleri bunun en önemli kanıtıdır. Bu tip törenlerin kalıplaşmış sözleri, nesillerce değişime uğramadan aktarılır.

Aşağıdakilerden hangisi bu metnin anahtar sözcüklerinden biri değildir?

- A) Ezber B) Kalıplaşmış söz C) Sözlü kültür D) Kelime

9. Çoğunlukla 65 yaş ve üzerindeki bireyleri etkilese de daha genç başlangıçlı örneklerine de sıklıkla rastlanması nedeniyle Alzheimer, bir yaşlılık dönemi hastalığı olarak nitelendirilemez. Genellikle unutkanlık ve zihin bulanıklığı ile kendini gösterir. Kısa dönemli hafıza kaybı, ruh hâli değişiklikleri, eşyaları yanlış yerlere koyma, soyut düşünme becerilerinde kayıp, zaman ve yer algısı ile ilgili karışıklıklar yaşama, görsel imajları ve mekânsal ilişkileri algılamada zorluk çekme, aşına olunan işleri yaparken zorluk çekmeye başlama gibi başlıca bilişsel sorunları içeren belirtileri vardır. Hastalığın belirtileri hafifletilip bir süre ertelenebilse de günümüzde Alzheimer'ın tam anlamıyla bir tedavisi yoktur.

Bu metnin anahtar sözcükleri aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) Unutkanlık, yaşlılık, zihin
- B) Hafıza, unutkanlık, belirti
- C) Hastalık, unutkanlık, tedavi
- D) Bilişsel, davranış, hastalık

10. Aşağıdakilerden hangisi konusu "mimari" olan bir metinden alınmamıştır?

- A) Yeşil Cami, içindeki çini kaplamaları ve mistik havasıyla insanı gerçekten büyülüyor. Osmanlı mimarisinin en güzel örneklerinden biri olarak yerli ve yabancı turistlerin ilgisini çekiyor.
- B) Tarihi 1300'lere dayanan köy, tam bir zaman kapsülü. Taş döşemeli dar sokaklar boyunca uzanan tüm evler, aslına uygun olarak restore edilmiş.
- C) Saklıkent kanyonu büyüleyici bir güzelliğe sahip. Burada gezilebilir ve çevredeki lokantalarda balık yiyebilirsiniz.
- D) Taylandlı bir tasarımcı tarafından 1997'de tasarlanan bu bembeyaz ve görkemli Budist tapınağı, depremde ağır bir hasara uğramıştır. Tamamı beyaz seramik ve camdan olan bu tapınağın onarılması için uluslararası destek sağlanmıştır.

11. Hünkâr Köşkü, 1844 yılında Padişah Abdülmecid'in Bursa gezisi nedeniyle av köşkü olarak yaptırılmıştır. Köşk, 19 gün gibi kısa bir sürede tamamlanmıştır. 1922'de Atatürk ile birlikte Kurtuluş Savaşı komutanları 12 gün süreyle burada kalmıştır. Atatürk ayrıca 1925, 1931 ve 1935 yıllarında Bursa'ya yaptığı ziyaretlerde bu köşkte kalmış ve manevi kızı Sabiha Gökçen ile de burada tanışmıştır. Köşk zaman içinde, "Kasrı Hümayun", "Kasrı Millî", "Cumhuriyet Köşkü" ve "Atatürk Köşkü" adlarıyla anılmış, 29 Mayıs 2003 tarihinde de müze olarak hizmet vermeye başlamıştır. Bursa'daki sivil mimari yapılarının nadir örneklerinden biridir.

Bu metnin konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bursa mimarisi
- B) Atatürk'ün konakladığı köşkler
- C) En hızlı inşa edilen köşk
- D) Bursa Hünkâr Köşkü

12. Fado, 19. yüzyıldan günümüze kadar uzanmış bir Portekiz halk müziği türüdür. Fado'nun tam bir çevirisi olmamakla beraber, kelime anlamı kadere veya alın yazısına yakındır. Fado eserleri; balıkçı, kâşif ya da denizci olan sevgililerini, eşlerini denize uğurlayan ve onların geri dönmesini umutla bekleyen 19. yüzyıl Portekiz kadınlarının artık bekledikleri yakınlarının geri gelmemesi üzerine denize karşı yaktıkları ağıtlardan türemiştir. Bu nedenle Fado, derin acıların, hüznün, özlemin, nostaljinin, mutluluğun ve aşkın ifade edildiği bir müzik türüdür.

Bu metin, aşağıdakilerden hangisine kanıt niteliğindedir?

- A) Toplumların kimliği her ne kadar müziklerine yansısı da dilleri kadar belirleyici değildir.
- B) Fado, Portekiz kültürünün bir parçası olmakla birlikte evrensel ölçütte bir müzik türüdür.
- C) 19. yüzyıl, farklı müzik türlerine zemin hazırlaması bakımından önem arz etmektedir.
- D) Müzik, içinde bulunduğu toplumun yaşantısıyla bütünleşerek varlığını sürdürür.

1. Şairlerin yaşadıkları dönemdeki sosyal, ekonomik ve siyasi şartlar eserlerini doğrudan etkiler. Örneğin 16. yy.da yaşadığı düşünülen Köroğlu'nun halka zulmeden Bolu Beyi'ne karşı savaştığı ve haksızlığa uğrayan halkı yiğitçe koruduğu bilinmektedir. Şairin sergilediği bu savaççı ve güçlü duruş, onun şiirlerine de yansımıştır.

I
Mert dayanır namert kaçar
Meydan gümbür gümbürlenir
Şahlar şahı divan açar
Divan gümbür gümbürlenir

II
Açılan bir gülsün sen yaprak yaprak,
Ben aşkımla bahar getirdim sana.
Tozlu yollarından geçtiğim uzak
İklimden şarkılar getirdim sana.

III
Bir yiğit benim diyende
Kaynayıp da çoşmamalı
İşin icrasın bilmeyen
Hiç haddinden aşmamalı

IV
On yıldır ayırım Kına Dağı'ndan
Baba ocağından, yâr kucağından,
Bir çiçek dermeden sevgi bağından
Huduttan hududa atılmışım.

Buna göre numaralanmış dörtlüklerden hangileri Köroğlu'nun bir şiirinden alınmış olabilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV D) III ve IV

2. Şiirlerin genellikle duygu belirttiği bilinmektedir. Fakat bazı şiirler bir düşünceyi ifade edebilir.

Buna göre aşağıdaki şiirlerden hangisi bir düşünce belirtmektedir?

A)
Dostum diye inanıp sır söyleme sakın
Ne kadar olsa da güvenilir ve yakın
Sırrın sende bile durup gizlenmezken
Durur mu hiç dostunda, iyi düşün.
Atabetül Hakayık'tan

B)
Tüyden hafif olurum böyle sabahlar;
Karşı damda bir güneş parçası,
İçimde kuş civıltıları, şarkılar;
Bağıra çağıra düşerim yollara;
Orhan Veli KANIK

C)
Gün olur yolları kaplar bir heves,
Duyulur derinden şakrayan bir ses;
Gün olur yayılır içli bir nefes...
Sular türkü söyler pınar başında.
Ali Mümtaz AROLAT

D)
Rıhtımda uyuyan gemi
Hatırladın mı engini,
Sert dalgaları, yosunu,
Suların uğultusunu...
Ahmet Hamdi TANPINAR